

102202 - erkenning balie Aruba en Curacao

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten inzake het bezwaar van

X B.V.

ten deze vertegenwoordigd door:

mr. Y en mr. Z

- hierna: "belanghebbende " -

gericht tegen het door de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "algemene raad") genomen besluit van 21 oktober 2016, inhoudende de afwijzing van het verzoek tot erkenning van de orde van advocaten van Aruba en de orde van advocaten van Curaçao.

Procesverloop

1. Bij brief van 22 augustus 2016 verzoekt belanghebbende de algemene raad primair belanghebbende aan te merken als een samenwerkingsverband met niet in Nederland ingeschreven advocaten die lid zijn van een door de algemene raad erkende beroepsorganisatie van advocaten in het buitenland en subsidiair erkenning van de orde van advocaten van Aruba en de orde van advocaten van Curaçao.
2. Bij besluit van 21 oktober 2016 (hierna: "besluit") wijst de algemene raad het verzoek tot erkenning van de orde van advocaten van Aruba en de orde van advocaten van Curaçao af.

3. Bij brief van 30 november 2016 maakt belanghebbende bezwaar tegen het besluit met het verzoek een termijn van zes weken te geven voor het indienen van de gronden van het bezwaar.
4. Bij brief van 1 december 2016 wordt belanghebbende tot uiterlijk 13 januari 2017 in de gelegenheid gesteld haar bezwaargronden in te dienen.
5. Bij brief van 28 december 2016 met bijlagen dient belanghebbende haar bezwaargronden in (hierna: "bezwaarschrift").
6. Belanghebbende is op 25 januari 2017 namens de algemene raad gehoord door mr. B.J.M. de Leest, lid van de algemene raad, in aanwezigheid van mr. M.E. Veenboer, griffier. Voor belanghebbende verschenen mr. Y, statutair bestuurder van belanghebbende, en mr. Z, gevolmachtigd om namens belanghebbende (rechts)handelingen te verrichten ter zake van deze procedure. Belanghebbende legt een pleitnota over die als hier ingelast wordt beschouwd.

Standpunt van de algemene raad

7. Het verzoek tot erkenning van de orden van advocaten van Aruba respectievelijk Curaçao is afgewezen, omdat niet afdoende is gewaarborgd dat de in Nederland ingeschreven advocaat in de samenwerking met een in Aruba en Curaçao ingeschreven advocaat in vrijheid en onafhankelijkheid zijn beroep kan uitoefenen. Voorts acht de algemene raad onvoldoende gewaarborgd dat de in Aruba en Curaçao ingeschreven advocaten zijn onderworpen aan tuchtrecht dat vergelijkbaar is met het Nederlandse tuchtrecht.

Standpunt van belanghebbende

8. Belanghebbende geeft aan dat de algemene raad zich niet heeft uitgesproken over het primaire verzoek, te weten het aanmerken van belanghebbende als een samenwerkingsverband met niet in Nederland ingeschreven advocaten die lid zijn van een door de algemene raad erkende beroepsorganisatie van advocaten in het buitenland.

9. Ter zake van de weigering tot erkenning van de orde van advocaten van respectievelijk Aruba en Curaçao voert belanghebbende gemotiveerd aan dat de in Aruba en Curaçao ingeschreven advocaten in vrijheid hun beroep kunnen uitoefenen en daarbij onafhankelijk zijn ten opzichte van hun cliënten. Tevens geeft belanghebbende aan dat deze advocaten zijn onderworpen aan tuchtrecht dat vergelijkbaar is met het Nederlandse tuchtrecht.

Relevante regelgeving

10. Het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden van 28 oktober 1954 (hierna: "Statuut") is de hoogste staatsregeling binnen het Koninkrijk. Artikel 37 bepaalt dat de landen binnen het Koninkrijk zoveel mogelijk overleg plegen over aangelegenheden waarbij de belangen van twee of meer van de landen zijn betrokken, daaronder begrepen de beroepsuitoefening van Nederlanders in de landen van het Koninkrijk. Artikel 43 bepaalt dat elk van deze landen zorgdraagt voor de verwezenlijking van de fundamentele menselijke rechten en vrijheden, rechtszekerheid en deugdelijkheid van bestuur, daaronder begrepen het waarborgen van deze rechten en vrijheden.

11. Artikel 1 van de Grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden van 24 augustus 1815 ziet op het non-discriminatiebeginsel, terwijl met artikel 8 het recht tot vereniging wordt erkend.

12. Artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: "EVRM") betreft het recht op een eerlijk proces.

13. De (Ontwerp) Advocatenlandsverordeningen van respectievelijk Aruba en Curaçao.

14. Artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet, inhoudende dat het college van afgevaardigden verordeningen vaststelt in het belang van de goede uitoefening van de praktijk, alsmede ter waarborging van de eisen die op grond van artikel 10a daaraan worden gesteld.

15. Hoofdstuk 5 van de Verordening op de advocatuur (hierna: "Voda ") dat ziet op praktijkstructuren, daaronder begrepen samenwerkingsverbanden en erkenning van buitenlandse beroepsorganisaties van advocaten.

Beoordeling van het bezwaar

Inleiding

16. Voordat op de gronden van het bezwaar wordt ingegaan, wordt hierna onder A ingegaan op het standpunt van belanghebbende dat de algemene raad met zijn besluit de voor alle landen binnen het Koninkrijk geldende regelgeving - het Statuut, de Grondwet en het EVRM - miskent. De algemene raad zou daarmee voorbij gaan aan het feit dat op grond van die regelgeving moet worden geconcludeerd dat de bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (hierna: "Gemeenschappelijk Hof") ingeschreven advocaten ook in de Nederlandse rechtssfeer als zodanig worden erkend en gelijk zijn te stellen aan in Nederland ingeschreven advocaten, zeker waar het betreft het in vrijheid en onafhankelijkheid uitoefenen van hun beroep en het onderworpen zijn aan tuchtrecht, vergelijkbaar met het Nederlandse tuchtrecht.

17. Onder B wordt ingegaan op de vraag van belanghebbende of de orden van advocaten van Aruba en Curaçao zijn aan te merken als buitenlandse beroepsorganisaties van advocaten.

18. Onder C gaat de algemene raad in op de bezwaargronden die belanghebbende aanvoert ter zake van de conclusie van de algemene raad dat onvoldoende is gewaarborgd dat de in Aruba en Curaçao ingeschreven advocaten hun beroep in vrijheid en onafhankelijkheid kunnen uitoefenen.

19. Onder D behandelt de algemene raad de gronden die belanghebbende aanvoert tegen de conclusie van de algemene raad dat het in Aruba en Curaçao vigerende tuchtrecht niet vergelijkbaar is met het tuchtrecht waaraan Nederlandse advocaten zijn onderworpen.

20. In verband met de toevoeging in artikel 5.4, tweede lid, van de Voda dat de algemene raad bij de beoordeling of een buitenlandse beroepsorganisatie van advocaten kan worden erkend in zijn overwegingen de reciprociteit moet betrekken, wordt daarop onder E ingegaan.

Statuut, Grondwet en EVRM (A)

21. Belanghebbende voert aan dat het besluit dient te worden herroepen, omdat de algemene raad geen blijk heeft gegeven van de toepasselijkheid van de artikelen 37 en 43 van het Statuut, artikel 1 van de Grondwet en artikel 6 van het EVRM. De algemene raad volgt belanghebbende hierin niet en overweegt daartoe het volgende.

22. De algemene raad heeft wel degelijk oog voor de hiervoor aangehaalde bepalingen. Naar de mening van de algemene raad staan genoemde bepalingen echter niet in de weg aan het besluit. De in het Statuut neergelegde opdracht dat elk van deze landen zorgdraagt voor de verwezenlijking van de fundamentele menselijke rechten en vrijheden, rechtszekerheid en deugdelijkheid van bestuur, daaronder begrepen het waarborgen van deze rechten en vrijheden, en dat de landen zoveel mogelijk overleg plegen over de beroepsuitoefening houdt niet automatisch in dat de in Aruba en Curaçao ingeschreven advocaten ook daadwerkelijk hun beroep in vrijheid en onafhankelijkheid kunnen uitoefenen zoals dat het geval is met de in Nederland ingeschreven advocaten. Mutatis mutandis geldt dit ook voor het tuchtrecht waaraan de in Aruba en Curaçao ingeschreven advocaten zijn onderworpen. In het besluit heeft de algemene raad juist daarover een standpunt ingenomen, waarop in deze beslissing nader wordt ingegaan.

23. Volgens de algemene raad staat ook artikel 1 van de Grondwet niet in de weg aan het besluit. Als de in Aruba en Curaçao ingeschreven advocaat in een gelijke positie verkeert als de in Nederland ingeschreven advocaat bestaat er voor de algemene raad geen enkele belemmering om de onderscheiden beroepsorganisaties van advocaten te erkennen. De algemene raad heeft echter aanvankelijk geconstateerd dat dit niet het geval is en zal daarop hierna nader ingaan.

24. Artikel 6, derde lid, aanhef en onderdeel c, van het EVRM bepaalt dat eenieder tegen wie een vervolging is ingesteld het recht heeft zich te laten bijstaan door een raadsman naar eigen keuze. Naar de mening van de algemene raad wordt dit recht niet aangetast met het besluit.

Aruba en Curaçao aan te merken als "buitenland"? (8)

25. Belanghebbende stelt de vraag of de Caribische delen van het Koninkrijk zijn aan te merken als buitenland met in het verlengde daarvan de vraag of de orden van advocaten van Aruba respectievelijk Curaçao buitenlandse beroepsorganisaties zijn in de zin van artikel 5.4 van de Voda.

26. Voor de beantwoording van deze vraag beperkt de algemene raad zich tot de Caribische landen, het Caribisch deel van het Koninkrijk. De zogenoemde BES-eilanden hebben een aparte status en worden geduid als Caribisch Nederland.

27. Het Koninkrijk der Nederlanden is een soevereine staat, bestaande uit vier landen: Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten. De Caraïbische landen zijn door het Statuut autonoom, maar beslissen ook mee over in het Statuut benoemde aangelegenheden van het Koninkrijk. Het Koninkrijk wordt bestuurd door de instellingen die in het Statuut worden genoemd en die in de Grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden zijn geregeld. Het Statuut kent de bepaling dat de landen zoveel mogelijk overleg plegen over de beroepsuitoefening. Daarnaast kent elk der landen zijn eigen Staatsregeling. Alleen in aangelegenheden van het Koninkrijk is sprake van gemeenschappelijkheid. Zo is bijvoorbeeld voor alle landen de Hoge Raad der Nederlanden de cassatierechter. Aan de Hoge Raad kan op verzoek van de regering van het betrokken land een lid, een buitengewoon lid of een adviserend lid worden toegevoegd.

28. Belanghebbende geeft in haar pleitaantekeningen al aan dat zuiver formeel de Caribische landen vanuit het perspectief van de Nederlandse advocatuur buitenland zijn, maar voegt daaraan toe dat er meer is dat de landen bindt dan dat deze scheidt. De algemene raad onderkent dat er in staatsrechtelijk opzicht met de landen een zekere gemeenschappelijkheid bestaat, maar dat heeft niet logischerwijs tot gevolg - zoals belanghebbende stelt - dat de bij het Gemeenschappelijk Hof ingeschreven advocaten in de onderscheiden landen gelijk zijn te stellen aan in Nederland ingeschreven advocaten.

29. Gelet op het voorgaande merkt de algemene raad de landen Aruba en Curaçao dan ook aan als buitenland en zal hierna ingaan op het bezwaar van belanghebbende, gericht tegen de weigering de orden van advocaten van deze landen te erkennen in de zin van artikel 5.4, tweede lid, van de Voda.

Beroepsuitoefening in vrijheid en onafhankelijkheid (C)

30. Met het besluit heeft de algemene raad vastgesteld dat het in vrijheid en onafhankelijkheid uitoefenen van het beroep onvoldoende is gewaarborgd. Belanghebbende voert hiertegen in bezwaar het volgende aan:

(i) De Advocatenlandsverordening van Curaçao en van Aruba zijn gelijklopend, gebaseerd op de Advocatenwet van 1952, waarin het advocatenberoep als zodanig is geregeld. Deze Advocatenlandsverordeningen zijn wetten in formele zin en dienen binnen het Koninkrijk te worden geëerbiedigd. De advocaten leggen dezelfde eed of belofte af tegenover hetzelfde staatshoofd en op dezelfde Grondwet. Voorts zijn alle advocaten in het Caribisch deel van het Koninkrijk lid van het Gemeenschappelijk Hof.

(ii) De Voda schrijft niet voor dat voor erkenning noodzakelijk is dat de buitenlandse orde, gelijk aan de NOvA, publiekrechtelijk moet zijn georganiseerd. Voorts blijkt uit de Voda niet wat moet worden verstaan onder vrijheid en onafhankelijkheid. Noch blijkt uit de Voda dat de Arubaanse en Curaçaose privaatrechtelijk geformuleerde gedragsregels op dezelfde wijze moeten zijn vastgelegd als de Nederlandse gedragsregels. De algemene raad kan ter zake geen strengere normen hanteren dan die gelden voor Nederlandse advocaten.

Advocatenlandsverordeningen (i)

31. De algemene raad stelt vast dat in de onderscheiden Advocatenlandsverordeningen het advocatenberoep als zodanig is geregeld, daaronder begrepen het tuchtrecht. Vanzelfsprekend worden deze Advocatenlandsverordeningen als zodanig geëerbiedigd, maar dit impliceert niet dat daarmee vaststaat dat de vrijheid en onafhankelijkheid van de beroepsuitoefening is gewaarborgd. In de Advocatenlandsverordeningen is een beperkt aantal materiële normen opgenomen die advocaten in acht dienen te nemen bij de uitoefening van de praktijk. Onweersproken is dat de betreffende orden geen openbare lichamen voor beroep zijn in de zin van artikel 134 van de Grondwet met verordenende bevoegdheden, maar verenigingen waarvan het lidmaatschap facultatief is. Wel zijn alle in de landen ingeschreven advocaten lid van het Gemeenschappelijk Hof en onderworpen aan wettelijk tuchtrecht. Dat de bij de orden van advocaten aangesloten advocaten naast het wettelijk tuchtrecht ook onderworpen zijn aan verenigingstuchtrecht is in dit kader van minder belang. Wel stelt de algemene raad vast dat de vereniging een buitengewoonlidmaatschap kent. Diegenen kunnen bij de rechtspraktijk zijn betrokken, maar zijn geen advocaat. Erkenning van de onderscheiden orden van advocaten kan in elk geval geen betrekking hebben op deze buitengewone leden.

Voda (ii)

32. Van belang is de vraag aan welke regels de tuchtrechter toetst en of die regels door elke in Aruba en Curaçao ingeschreven advocaat moeten worden nageleefd. Volgens de onderscheiden Advocatenlandsverordeningen toetst de tuchtrechter of de betrokken advocaat misslagen in de praktijkuitoefening heeft begaan en of sprake is van inbreuken op de eer van stand. Blijkens de door u in bezwaar overgelegde stukken toetst de tuchtrechter

(onder andere) aan de door de private beroepsorganisatie opgestelde gedragsregels. Deze gedragsregels zijn niet in de wet vastgelegd. De algemene raad plaatst hierbij de kanttekening dat behalve de sinds 2015 in artikel 10a van de Advocatenwet neergelegde gedragsregels ook in Nederland de gedragsregels geen wettelijke basis kennen en de tuchtrechter langs de band van artikel 46 Advocatenwet, waarbij de gedragsregels een richtsnoer zijn, toetst of sprake is van enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt.

33. Met betrekking tot de onafhankelijkheid in de beroepsuitoefening merkt de algemene raad op dat daarvoor van belang is dat de advocaat enerzijds onafhankelijk is ten opzichte van zijn cliënt en anderzijds ten opzichte van de overheid. De onafhankelijkheid ten opzichte van de cliënt kan worden getoetst door de tuchtrechter via de band van de gedragsregels. Voorts geldt de Hoge Raad als gemeenschappelijke cassatierechter, alwaar onjuiste toepassing van het recht kan worden voorgelegd. In artikel 4 van de onderscheiden Advocatenlandsverordeningen vindt de algemene raad aansluiting voor de onafhankelijkheid ten opzichte van de overheid. In deze bepaling is opgenomen in welke gevallen schraping van het tableau plaatsvindt, namelijk ambtshalve door het Hof van Justitie of op vordering van de procureur-generaal. Daarnaast leidt de algemene raad uit de in bezwaar overgelegde stukken af dat de advocaten geen financiële bijdrage aan de overheid zijn verschuldigd en dat de overheid geen directe of indirecte invloed kan uitoefenen op de individuele advocaat of zaak. Daarmee acht de algemene raad de onafhankelijkheid van de advocaat aannemelijk, zowel ten opzichte van zijn cliënt als ten opzichte van de overheid.

Met Nederland vergelijkbaar tuchtrecht (D)

34. Belanghebbende voert aan dat de algemene raad zich voor wat betreft de vraag of sprake is van met Nederland vergelijkbaar tuchtrecht mede heeft laten leiden door de regeling van het tuchtrecht door de onderscheiden orden, het zogenoemde verenigingstuchtrecht, terwijl met de Advocatenlandsverordeningen van Aruba en van Curaçao in paragraaf 4 het tuchtrecht wettelijk is geregeld. In genoemde paragraaf is de benoeming en de samenstelling geregeld van de raad van toezicht en de raad van appel.

35. Uit de Advocatenlandsverordeningen blijkt dat sprake is van tuchtrechtspraak in twee instanties. Weliswaar is in genoemde verordeningen niet neergelegd op welke wijze klachten moeten worden ingediend, maar uit recente tuchtrechtelijke jurisprudentie blijkt dat de tuchtrechter zich op het standpunt stelt dat uit de enkele omstandigheid dat de procedure niet wettelijk is vastgelegd nog niet volgt dat de procedure niet met voldoende

waarborgen is omkleed. Overigens staat op de website van de orden de procedure beschreven, zowel voor de raad van toezicht als voor de raad van appèl, en in die zin voor eenieder kenbaar.

36. Belanghebbende acht het onjuist om vanwege het feit dat alle leden van de raad van toezicht en de raad van appèl, waaronder de twee advocaatleden, worden benoemd door de Gouverneur het tuchtrecht niet vergelijkbaar te achten met het Nederlandse tuchtrecht. Belanghebbende concludeert dat de wettelijke regelingen inzake het tuchtrecht in materiële zin op hoofdlijnen vrijwel gelijk zijn met het Nederlandse tuchtrecht.

37. De algemene raad licht toe dat voor het besluit van doorslaggevende betekenis was dat het in de Advocatenlandsverordeningen van Aruba en Curaçao geregelde tuchtrecht niet vergelijkbaar is met het Nederlandse tuchtrecht voor zover het betreft de benoeming van de (plaatsvervangende) advocaatleden van de raad van toezicht, het tuchtgerecht in eerste instantie. Zij worden door de Gouverneur benoemd voor een periode van drie jaar en kunnen ook door hem worden geschorst en ontslagen. Voor de raad van appèl geldt hetzelfde met dien verstande dat als voorzitter de president van het Gemeenschappelijk Hof optreedt, die voor onbepaalde tijd wordt benoemd. Ook de secretaris van de beide tuchtgerichten wordt benoemd door de Gouverneur. Dit betekent dat overheidsinvloed, en daarmee onafhankelijkheid, niet bij voorbaat is uitgesloten.

38. Volgens het Nederlandse advocatentuchtrecht geldt dat de (plaatsvervangende) advocaat-leden van de raden en het hof van discipline door het college van afgevaardigden worden gekozen. Ontslag is mogelijk door de Hoge Raad op grond van in de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren neergelegde gronden. De (plaatsvervangende) rechter(s) binnen deze tuchtgerichten worden benoemd door de minister van Veiligheid en Justitie en ontslagen door de Hoge Raad.

39. Ter zitting zet belanghebbende uiteen dat de landen bewust hebben gekozen voor de hierboven beschreven rol van de Gouverneur, juist in verband met de onafhankelijkheid van de tuchtrechtspraak en daarmee met de kwaliteit van de advocatuur. Omdat de groep van advocaten in de onderscheiden landen, met name in Aruba en Sint Maarten zo klein is, zou een procedure voor de benoeming van advocaat-leden als neergelegd in de Advocatenwet al snel kunnen leiden tot de schijn van belangenverstrengeling. De algemene raad acht deze toelichting in deze context plausibel al zou de algemene raad in deze situatie graag zien dat benoeming, schorsing en/of ontslag niet bij hetzelfde orgaan zijn belegd.

40. Voor de vergelijkbaarheid met het Nederlandse tuchtrecht is ook van belang dat de tuchtrechter voor alle advocaten dezelfde gedragsregels als toetsnorm hanteert. Dat dit met name voor deze landen van belang is, is gelegen in het feit het lidmaatschap van de onderscheiden orden van advocaten binnen de Caribische landen facultatief is. Niettemin zijn de meeste advocaten aangesloten bij de orde van advocaten in hun land. Voor de laatste geldt zowel het verenigingstuchtrecht als het wettelijk tuchtrecht. De orden van advocaten hebben in hun op hun website gepubliceerde statuten gedragsregels opgenomen, die nagenoeg gelijklopend zijn aan de Nederlandse gedragsregels.

41. Volgens artikel 20 van de Advocatenlandsverordeningen dient het tuchtrecht tot het weren en beteugelen van misslagen door advocaten in de uitoefening der praktijk begaan, en van inbreuken op de eer van de stand van de advocaten. Blijkens de door u in bezwaar overgelegde stukken toetst de tuchtrechter (onder andere) aan de door de private beroepsorganisatie opgestelde gedragsregels. Het zijn deze gedragsregels die het wettelijk tuchtrecht en het verenigingstucht binden, met dien verstande dat alleen de tuchtrechter bij het niet naleven van de gedragsregels de in de Landsverordening neergelegde straffen kan opleggen. Deze straffen zijn dezelfde maatregelen als neergelegd in artikel 48, tweede lid, aanhef en onderdelen a, b, d en f, van de Advocatenwet. Uit een door belanghebbende overgelegd jurisprudentieoverzicht van de raad van appèl over de periode van 2007 tot 2015 blijkt dat de uitspraken in drie categorieën zijn te rangschikken: de algemeen procesrechtelijke beslissingen (i) zoals de bevoegdheid van het tuchtgerecht in eerste instantie en het appelprocesrecht, de beslissingen die zien op de Advocatenlandsverordening (ii) zoals de advocateneed en de inrichting van de stage, en ten slotte de categorie gedragsregels (iii) die de tuchtrechter volgens een uitspraak van de raad van appèl van 18 december 2013 als leidraad gebruikt bij de beantwoording van de vraag of sprake is van een misslag of een inbreuk als bedoeld in artikel 20 van de Advocatenlandsverordeningen.

42. Naar het inzicht van de algemene raad is in heroverweging gebleken dat de aanvankelijke bedenkingen over de onafhankelijkheid van de tuchtrechtspraak niet meer van dien aard zijn dat die op zichzelf al zouden moeten leiden tot de conclusie dat niet kan worden overgegaan tot erkenning van de orden van advocaten in Aruba en Curaçao. Gelet op het relatief geringe aantal advocaten in Aruba en Curaçao, de Advocatenlandsverordeningen van Aruba en Curaçao en de ten aanzien van alle advocaten gehanteerde gedragsregels als richtsnoer voor de tuchtrechter acht de algemene raad de wettelijke tuchtrechtspraak in twee instanties vergelijkbaar met het Nederlandse systeem.

Reciprociteit (E)

43. In de Advocatenlandsverordeningen is geen uitdrukkelijke bepaling neergelegd die ziet op reciprociteit, noch in de statuten van de onderscheiden orden van advocaten. In de praktijk wordt echter wel blijk gegeven van reciprociteit.

Conclusie

Met inachtneming van de mondelinge toelichting van belanghebbende en de door deze overgelegde stukken acht de algemene raad geen zwaarwegende argumenten meer aanwezig die een erkenning van de orde van advocaten van Aruba respectievelijk Curaçao in de weg staan. Daarbij plaatst de algemene raad de kanttekening dat de erkenning slechts betrekking heeft op de advocaatleden van de onderscheiden orden van advocaten. Aldus komt de algemene raad niet meer toe aan de beoordeling van:

- hetgeen belanghebbende aanvoert ter zake van het gelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en de discretionaire bevoegdheid van de algemene raad op grond van artikel 5.4 van de Voda bij het toestaan c.q. erkennen van samenwerkingsverbanden met advocaten in het buitenland; en
- het bezwaar dat in het besluit niet is ingegaan op het primaire verzoek van belanghebbende, omdat met de erkenning van de orden van advocaten in Aruba respectievelijk Curaçao het belang aan dit bezwaar is ontvallen.

Beslissing

De algemene raad verklaart het bezwaar van 30 november 2016 gegrond en erkent de orden van advocaten in Aruba respectievelijk Curaçao in de zin van artikel 5.4, tweede lid, van de Voda met uitsluiting van de buitengewone leden.

Overeenkomstig het door de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten genomen besluit,

Voor deze,

mw. mr. R.G. van den Berg algemeen secretaris

Deze beslissing is verzonden op: 10 februari 2017

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.